

مجموعه بازخوانی اندیشه دینی

بازخوانی
فقر شیعی
کتاب صلاة

محسن عباس نژاد

گروه پژوهشی قرآن و معرفت شناسی

سرشناسه	:	عباس نژاد، محسن، ۱۳۵۱
عنوان و نام پدیدآور	:	کتاب صلاة/ نویسنده محسن عباس نژاد : [برای] گروه پژوهشی قرآن و معرفت‌شناسی :
مشخصات نشر	:	مشهد : بنیاد پژوهش‌های قرآنی برکات، انتشارات، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	:	۵۶۰ ص.
فروست	:	مجموعه بازخوانی اندیشه دینی، بازخوانی فقه شیعه؛ جلد ۳.
شابک	:	978-600-5538-21-2
وضعیت فهرست نویسی	:	فیبا
یادداشت	:	کتابنامه به صورت زیرنویس
موضوع	:	نماز (فقه)
موضوع	:	*Salat (Islamic law)
شناسه افزوده	:	بنیاد پژوهش‌های قرآنی برکات، انتشارات
شناسه افزوده	:	گروه پژوهشی قرآن و معرفت‌شناسی
رده بندی کنگره	:	BP ۱۸۶/۶
شماره کتابشناسی ملی:	:	۸۴۳۲۸۳۳
	:	رده بندی دیویی: ۲۹۷/۳۵۳

گروه پژوهشی قرآن و معرفت‌شناسی بازخوانی فقه شیعه جلد دوم - کتاب صلاة

نویسنده : محسن عباس نژاد

کارشناس و نمونه خوان: م. اسماعیلی

ویراستاری، حروفچینی و صفحه آرایی: حسین رضائی

ناشر: انتشارات بنیاد پژوهش‌های قرآنی برکات

نوبت چاپ : اول - ۱۴۰۰

تعداد صفحه: ۵۶۰ صفحه

قیمت: ۱۷۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۵۳۸-۲۱-۲

آدرس: مشهد مقدس، بلوار بعثت، بین رضا و ابوذر، پلاک ۷۹، واحد ۲، انتشارات بنیاد پژوهش‌های قرآنی برکات

تلفکس: (۰۵۱) ۳۸۴۲۰۸۶۴ همراه: ۰۹۱۵۳۲۰۴۰۲۲

www.eqrg.ir
eqrg1391@gmail.com

*** کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است ***

فهرست مطالب

۱۷	مقدمه
۱۹	اهمیت نماز
۲۱	شماره نمازهای واجب
۲۱	وجوب نماز جمعه
۲۵	جمع بندی
۲۷	نمازهای روزانه
۲۷	شمار نوافل
۲۸	نوافل در سفر
۲۹	کیفیت نوافل
۳۱	نماز غفيله
۳۲	اوقات نماز
۳۳	وقت نماز ظهر و عصر
۳۴	وقت نماز ظهر و عصر از نظر نجومی
۳۶	پایان وقت نماز ظهر و عصر
۳۷	وقت فضیلت
۳۹	وقت نماز مغرب
۴۲	مفهوم علمی غروب
۴۴	وقت اختصاصی مغرب
۴۴	پایان وقت مغرب
۴۶	وقت عشا
۴۷	پایان وقت عشا
۴۷	ترتیب بین مغرب و عشا
۵۰	وقت اضطراری
۵۱	اذان صبح
۵۵	وقت نماز جمعه
۵۷	اوقات فضیلت نماز
۵۷	وقت فضیلت نماز ظهر
۵۹	جمع بین نمازها
۶۰	تأخیر نماز
۶۱	وقت فضیلت نماز مغرب و عشا
۶۲	مفهوم نیمه شب
۶۲	وقت فضیلت نماز صبح

۶۳	سهو در ترتیب
۶۶	قاعده من أدرک
۶۸	وقت نافله ظهر
۷۳	وقت نافله مغرب وعشاء
۷۴	وقت نماز فجر
۷۵	وقت نافله شب
۷۷	موارد تأخیر وقت
۷۹	نافله در وقت فريضة
۸۲	کراهت نماز نافله بعد از نماز صبح وعصر
۸۳	قبله
۸۳	وجوب قبله در نوافل
۸۴	خواندن نافله بر مرکب وهنگام پیاده روی
۸۶	چگونگی استقبال
۸۶	نماز به غیر قبله
۸۹	لباس نمازگزار
۸۹	وجوب پوشش در نماز
۹۰	پوشش واجب برای مردان
۹۱	پوشش زن در نماز
۹۱	سر
۹۲	موی سر
۹۲	گردن
۹۳	صورت
۹۳	کف دست و پا
۹۵	پوشش زن در نزد اهل سنت
۹۶	شرایط لباس نمازگزار
۱۰۱	نماز در لباس مشکوک
۱۰۵	لباس مطلقاً در نماز
۱۰۷	لباس حریر در نماز
۱۰۸	پوشیدن تکه حریر در نماز
۱۰۹	پوشیدن لباس حریر زنان
۱۱۰	حریر مخلوط
۱۱۲	نماز برهنگان
۱۱۴	مکان نمازگزار
۱۱۴	اباحه مکان
۱۱۴	جهل به غصب

۱۱۵	رضایت مالک مکان
۱۱۶	اجازه مالک در زمینهای بزرگ
۱۱۷	استقرار
۱۲۳	حرمت نداشتن ماندن در مکان
۱۲۳	نماز خواندن در پشت قبر معصوم (ع)
۱۲۴	نماز خواندن زن در پشت سر مرد
۱۲۷	شرایط رفع کراهت نماز در پشت سر مرد
۱۲۷	مسجد هگاه نمازگزار
۱۲۹	مسجد بر کاغذ
۱۳۰	مسجد بر قیر
۱۳۲	نماز در حال ضرورت و تقیه
۱۳۳	شرطیت استقرار در مسجد گاه
۱۳۵	مکانهای مکروه برای نماز
۱۳۵	احکام مسجد
۱۳۶	وقف مسجد
۱۳۶	تعمیر مسجد
۱۳۸	تزئین مساجد
۱۳۸	تغییر کاربری مساجد
۱۳۹	حرمت نجاست مساجد
۱۴۰	اذان و اقامه
۱۴۲	اذان
۱۴۲	دلایل وجوب اذان در جماعت
۱۴۲	دلایل وجوب اذان برای صبح و مغرب
۱۴۳	وجوب اقامه
۱۴۵	کیفیت اذان
۱۴۶	کیفیت اقامه
۱۴۷	صلوات در اذان
۱۴۷	شهادت به ولایت امیرالمؤمنین
۱۴۸	اذان زنان
۱۴۹	موارد اسقاط اذان
۱۴۹	موارد سقوط اذان و اقامه
۱۵۱	شرائط اذان و اقامه
۱۵۲	واجبات و ارکان نماز
۱۵۲	نیت
۱۵۴	ریا در عمل

۱۵۶	قطع نیت
۱۵۷	عدول در نیت
۱۶۱	تکبیره الاحرام
۱۶۴	ایستادن به هنگام ادای تکبیر الاحرام
۱۶۶	بالا بردن دست در تکبیره الاحرام
۱۶۷	شک در تکبیره الاحرام
۱۶۸	قیام
۱۶۹	قیام در تکبیره الاحرام
۱۷۱	قیام متصل به رکوع
۱۷۱	تکیه دادن به هنگام قیام
۱۷۳	نماز بیمار
۱۷۶	استقرار در قیام
۱۷۶	مستحبات قیام
۱۷۸	قرائت
۱۷۸	وجوب خواندن حمد در نماز
۱۸۰	قرائت سوره
۱۸۴	قرائت سوره های سجده ها در نماز
۱۸۸	سوره نافله
۱۸۹	قرائت بسمله در سوره
۱۹۲	قرآن در سوره
۱۹۴	عدول از سوره
۱۹۶	جهر در قرائت
۱۹۸	جهر برای زنان
۱۹۹	نماز لال
۲۰۰	جاهل به قرائت
۲۰۲	قرائت صحیح
۲۰۳	قرائت حمد به زبانهای دیگر
۲۰۵	قرائت در رکعت سوم و چهارم
۲۰۸	فراموشی تسبیحات
۲۰۸	رکوع
۲۱۰	واجبات رکوع
۲۱۰	انحناء در رکوع
۲۱۲	ذکر رکوع
۲۱۴	طمأنینه در رکوع
۲۱۵	ایستادن پس از رکوع

۲۱۵	رکوع بیمار
۲۱۶	فراموشی رکوع
۲۱۸	تکبیر قبل رکوع
۲۱۹	سجود
۲۱۹	وجوب سجده
۲۱۹	رکن بودن سجده
۲۲۱	واجبات سجود
۲۲۲	ذکر سجده
۲۲۲	طمأنینه در سجود
۲۲۳	بلند کردن سر بین دو سجده
۲۲۴	بلندی سجده گاه
۲۲۵	قرار دادن پیشانی بر روی مایصح السجود
۲۲۵	پاکی سجده گاه
۲۲۵	حد واجب پیشانی
۲۲۹	سجود بیمار
۲۳۱	سر بلند کردن سهوی از سجده
۲۳۳	فراموشی سجده
۲۳۴	مستحبات سجود
۲۳۵	سایر سجده ها
۲۳۵	سجده تلاوت
۲۳۷	سجده های مستحب
۲۳۷	فوریت سجده
۲۳۸	شرائط سجود تلاوت
۲۴۰	کیفیت سجده تلاوت
۲۴۰	سجده شکر
۲۴۱	حرمت سجده بر غیر خدا
۲۴۲	تشهد
۲۴۴	ذکر تشهد
۲۴۸	صیغه تشهد در نزد اهل سنت
۲۵۳	جلوس در تشهد
۲۵۴	تسلیم
۲۵۵	استحباب سلام
۲۵۶	ادله وجوب
۲۵۸	ذکر تسلیم
۲۶۰	ترتیب

۲۶۰	موالات
۲۶۱	قنوت
۲۶۵	محل قنوت
۲۶۶	قنوت فارسی
۲۶۷	ترک قنوت
۲۶۸	تعقیبات
۲۶۹	صلوات بر پیامبر
۲۷۰	مبطلات نماز
۲۷۰	حدث
۲۷۲	دلایل قول به بطلان نماز با حدث
۲۷۳	دلایل قول به صحت نماز با حدث
۲۷۵	تکفیر
۲۷۹	سربرگرداندن از قبله
۲۸۲	کلام در نماز
۲۸۳	تکلم سهوی
۲۸۴	پاسخ به سلام در نماز
۲۸۶	سلام در نماز جماعت
۲۸۷	قهقهه
۲۸۸	گریه در نماز
۲۸۹	انجام کار هنگام نماز
۲۹۱	خوردن و آشامیدن در نماز
۲۹۳	گفتن آمین
۲۹۴	قطع نماز
۲۹۵	نماز آیات
۲۹۶	موجبات نماز آیات
۲۹۶	خسوف و کسوف
۲۹۷	زلزله
۳۰۰	حوادث ترسناک آسمانی یا زمینی
۳۰۲	وقت نماز آیات
۳۰۵	چگونگی نماز آیات
۳۱۱	قضای نماز آیات
۳۱۳	نماز آیات در وقت فریضه
۳۱۳	مستحبات
۳۱۴	نماز قضا
۳۱۶	خواب

۳۱۷	مستثنیات قضا
۳۱۷	اغماء
۳۱۸	بیهوشی اختیاری
۳۱۹	کافراصلی
۳۲۲	قضای فاقد الطهورین
۳۲۴	وقت قضا
۳۲۵	قضای نوافل
۳۲۶	رعایت ترتیب در قضا
۳۲۸	شک در میزان نماز قضا
۳۲۹	مواسعه و مضایقه (فوریت قضا)
۳۳۰	ادله قائلین به مضایقه
۳۳۱	دلایل قول به مواسعه
۳۳۳	قضای احتیاطی
۳۳۴	نیابت
۳۳۴	قضا به جماعت
۳۳۵	نماز استیجاری
۳۳۵	قصد قربت در نماز استیجاری
۳۳۸	نیابت غیر بالغ
۳۳۸	اجیر معذور
۳۴۰	صحت نماز اجیر
۳۴۱	نماز جماعت اجیر
۳۴۲	نماز جماعت
۳۴۴	موارد وجوب نماز جماعت
۳۴۵	نماز وسواسی
۳۴۶	نماز جماعت در نوافل
۳۴۹	عدم لزوم اتحاد بین امام و مأموم در نماز
۳۵۰	اقل جماعت
۳۵۱	بروز حدث در اثنای نماز برای امام
۳۵۳	عدول از نماز فردی به جماعت
۳۵۶	عدول از جماعت به فرادی
۳۵۹	نیت جماعت
۳۵۹	چگونگی ادراک نماز جماعت
۳۶۱	نرسیدن به رکوع امام
۳۶۴	ادراک امام در تشهد آخر
۳۶۶	ادراک امام در صورت دوری از صف

مقدمه

مجموعه بازشناسی فقه شیعه یک دوره کامل فقه استدلالی شیعی است که تمامی ابواب فقه از طهارت تا دیات را دربردارد.

ویژگی عمده این مجموعه کتاب‌ها، بررسی تطبیقی دیدگاه‌های فقهی سنی و شیعه و نیز بررسی آراء فقهای متقدم است که ارزش تاریخی و فقهی بسیار دارد.

در این مجموعه کتاب‌ها، ابتدا هریک از احکام فقهی حسب ترتیب سنتی بیان شده و سپس نظرات متقدمین و متأخرین شیعه و سنی و نیز دلایل این دیدگاه‌ها از کتاب و سنت و دیگر منابع فقهی بیان می‌شود و سپس نظریه برگزیده نویسنده در کنار دلایل فقهی آن مورد بررسی قرار می‌گیرد.

دیدگاه‌های اصولی نویسنده، بیشتر در کتاب بازشناسی اصول شیعه تبیین گردیده است و در این کتاب نیز همان مبانی، برای ارائه آراء فقهی نویسنده به کار گرفته می‌شود.

عدم اعتبار اصول لفظیه و استصحاب در نزد نویسنده، نظریه چارچوب و تراز در حدیث و نیز نظریه فراگیری نشانه‌ها در الفاظ و بسیاری آراء خاص اصولی دیگر، نظریات فقهی این کتاب را در میان سایر تألیفات فقهی متأخرین ممتاز گردانیده است. به گونه‌ای که در موارد گوناگونی از نظریات مشهور فاصله گرفته است.

در این کتاب افزون بر پرداختن به مسائل روزآمد و مستحدثه در فقه، مسائلی که با تحولات دنیای جدید از دستور کار فقه خارج شده‌اند نیز پالایش شده است. همچنین در بررسی بسیاری از مسائل فقهی، تحولات علمی نوپدید نیز لحاظ گردیده است.

شیوة آکادمیک در بحث، ارائه آراء پیشینیان و توجه ویژه به آن‌ها، رفرنس‌های دقیق،

ترجمه فارسی روایات و ارائه استدلالات به زبان فارسی و توجه به مقتضیات زمان و مکان و تکیه فراوان بر اصاله البرائه و کاستن از حجم الزامات در فقه و اصل آسان‌گیری در شریعت، از ویژگی‌های این اثر به شمار می‌رود.

از همین رو است که این اثر می‌تواند به عنوان کتاب درسی و مرجع در فقه شیعه، مورد استفاده حوزه‌ها، دانشگاه‌ها، دانش‌پژوهان و پژوهش‌گرانی باشد که به آموزش و پژوهش در حوزه فقه و حقوق و اسلام‌شناسی و شرق‌شناسی مشغولند.

بی‌شک این اثر نیز مانند آثار مشابه، خالی از نقص نخواهد بود و نقد و بررسی و پیشنهادات و انتقادات اندیشمندان است که می‌تواند بر غنای آن بیفزاید.

خداوند را سپاسگزاریم که به میمنت همجواری و تحت عنایات خاصه حضرت شمس‌الشموس علی بن موسی الرضا (ع) توفیق نگارش این مجموعه را عنایت فرمود. امید است این مرقومه، اسباب خشنودی قلب مقدس حضرت ولی عصر ارواحنا فداه را فراهم آورده و زمینه ساز آشنایی بیشتر فرهیختگان با فرهنگ نورانی تشیع باشد.

محسن عباس نژاد

گروه پژوهشی قرآن و معرفت‌شناسی

مشهد مقدس